

1. V Nemecku je zakázaný voľný predaj zábavnej pyrotechniky od kategórie F3 iným osobám, než držiteľom špeciálneho povolenia. Prečo by to na Slovensku malo byť dovolené?

Zo zásady nebudeme porovnávať Slovensko s celým svetom ani s Nemeckom, to by sme sa mohli porovnávať aj s Bulharskom, Fínskom či Španielskom, kde je predaj a používanie zábavnej pyrotechniky povolené celoročne do 22. hodiny bez akýchkoľvek obmedzení. Nerád by som sa porovnával so vzdialenými krajinami, kde napríklad v Anglicku sa ohňostroji oslavuje Halloween a aj Nový rok, takže zábavná pyrotechnika je v predaji v supermarketoch týždeň pred jedným aj druhým sviatkom. Vo Fínsku napríklad 2x ročne oslavy s masívnymi ohňostroji, a to počas posledného letného víkendu a tradične ako ukončenie starého roka. Pritom je všeobecne známe, že Fínsko patrí medzi európsku špičku v ochrane životného prostredia. Porovnáваме teda situáciu predovšetkým s krajinami V4, s ktorými máme najbližšiu mentalitu a kultúru. Aktuálne sú naše obmedzenia, týkajúce sa zábavnej pyrotechniky, najtvrdšie spomedzi spomínaných krajín.

2. Na svojej stránke uvádzate príklady z krajín, kde je predaj takejto pyrotechniky povolený, no neuvádzate krajiny (ako napríklad spomínané Nemecko), kde platí zákaz voľného predaja. Prečo nepracujete so širším porovnaním?

Myslím, že na túto otázku som odpovedal už odpovedal. Ale môžem teda ozrejmiť, prečo som situácii v Nemecku nevenoval takú pozornosť. V Nemecku je povolené predávať zábavnú pyrotechniku koncom roka, ale v posledných dvoch rokoch, aby vláda obmedzila stretávanie ľudí kvôli prenosu Covid-19, bol dočasne zavedený zákaz predaja zábavnej pyrotechniky. Tento zákaz však spôsobil, že ľudia masívne cestovali do zahraničia za nákupom zábavnej pyrotechniky. Niektorí pohraniční predajcovia zábavnej pyrotechniky, napríklad v Poľsku, uvádzali na svojich stránkach až 300 metrové rady ľudí, ktorí čakali na nákup pyrotechniky. V tomto roku je však už zákaz predaja zábavnej pyrotechniky v Nemecku zrušený, takže sa pyrotechnika bude aj naďalej predávať bez problémov.

3. Mestá a obce už niekoľko rokov prizvukujú, že nie je v ich silách kontrolovať a postihovať osoby, ktoré sa dopúšťajú nedovoleného používania zábavnej pyrotechniky. Inak povedané, vždy keď bude možné si hlučnú zábavnú pyrotechniku kúpiť, nájdu sa aj nezodpovední ľudia, ktorí ju budú používať napríklad aj v národných parkoch, bez ohľadu na možné postihy. Aké sú vaše návrhy, aby sa tomu zabránilo?

Jednou z možností utlmenia týchto vplyvov by bol absolútny zákaz predaja petárd v celej Európskej únii, určite nie národným spôsobom jednotlivého štátu, pretože to túto situáciu nevyrieši. Členstvo v Európskej únii umožňuje, že si ľudia pri zákaze predaja pyrotechniky v jednom štáte, môžu nakúpiť

pyrotechniku z iného členského štátu. Neexistujú žiadne bariéry ani hranice, ktoré by dokázali tomuto nákupu zo zahraničia zabrániť. Posledné takéto obmedzenie na Slovensku extrémne poškodilo slovenských predajcov, takže aj slovenskú ekonomiku a neprišlo k žiadnej zmene, keďže ľudia začali dovážať tieto petardy zo zahraničia – z okolitých štátov, kde nie je pyrotechnika zakázaná.

Čo sa týka zodpovednosti ľudí, bolo to katastrofálne rozhodnutie bývalých vlád, zakázať predajcom predaj a preniesť zodpovednosť za používateľov a ich rozhodnutie na predajcov zábavnej pyrotechniky. Niektorí používatelia zábavnej pyrotechniky sú naozaj nezodpovední a môžu byť aj pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok, kedy sa môže stať, že nevenujú svoju pozornosť správne použitiu pyrotechniky v súlade s návodom na použitie. Najčastejšie v týchto prípadoch dochádza k možným škodám. Nerozumieme, prečo má predajca niesť zodpovednosť za konanie týchto osôb, keď napríklad ani predajcovia automobilov nemusia niesť zodpovednosť za konanie vodičov, ak spôsobia škody pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok. Prečo pri predaji zábavnej pyrotechniky je teda predaj obmedzený a pri predaji automobilov nie? Treba sa na veci pozeráť z rovnakého odstupu. Za konanie osoby je vždy zodpovedná osoba sama, ktorá vykonáva danú činnosť, tak to funguje v každom právnom demokratickom štáte.

4. Podľa ochranárov sa situácia so zábavnou pyrotechnikou každý rok zhoršuje a tvrdia, že životné prostredie by malo mať prednosť pred zábavou? Aké sú Vaše argumenty pre miernejšie obmedzenie predaja?

Na začiatku je potrebné uviesť, že zábavná pyrotechnika má dokázateľne minimálny vplyv na životné prostredie, čo dokazujú rôzne vedecké štúdie. Ako príklad uvediem štúdiu z Českej republiky, vykonanú počas dvojdňového festivalu ohňostrojov. Testy boli vykonané Českým hydrometeorologickým ústavom a Českou inspekcí životního prostředí.

Používanie zábavnej pyrotechniky na Slovensku sa skrátilo iba na jeden deň v roku, tým pádom sú dopady na životné prostredie minimálne. V prípade, ak by došlo k zákazu pyrotechniky, podobne ako za prohibície, ľudia by si ju začali vyrábať sami doma z dostupných chemických látok, ktorých vplyv na životné prostredie by mohol byť 100x horší.

Nápravu by preto mali urobiť v prvom rade kontrolné úrady. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky má dostatok možností, ako takýmto porušeniam zabrániť a vysoko ich sankcionovať, keďže Zákon o ochrane prírody zakazuje používanie zábavnej pyrotechniky v chránených územiach. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky má už roky vytipované miesta, kde pravidelne dochádza k porušeniu tohto zákazu, tak by si predovšetkým mali začať vykonávať svoju prácu a začať pokutovať týchto nezodpovedných občanov tak, aby sankcie boli dostatočne odstrašujúce. Podľa našich neoficiálnych informácií nebola udelená žiadna maximálna pokuta pre použitie zábavnej pyrotechniky v týchto oblastiach v posledných rokoch, ktorá by bola odstrašujúca pre ostatných nezodpovedných používateľov zábavnej pyrotechniky.

Niektoré strediská, ktoré sú umiestnené v chránených oblastiach, nie sú rozlohou také veľké ako Bratislava a môžu sa jednoducho kontrolovať. Prečo sa to doposiaľ nerobí?